

Hrvatska U prijevodu

(FOTO) Upoznajte hrvatsko iseljenišvo: Pročitajte gdje u svijetu su Hrvati najbrojniji i druge zanimljivosti koje niste znali

Objavio Stjepko Vladić - 30. rujna 2020. u 13:59

Foto: Središnji državni ured za Hrvate izvan Republike Hrvatske, montaža narod.hr

Hrvatska se ubraja među europske zemlje s najizraženijim i najdugotrajnijim iseljavanjem i jedna je od zemalja s najvećim iseljenišvom u odnosu na broj stanovnika. U Republici Hrvatskoj danas okvirno živi 4,07 milijuna stanovnika, a Hrvata koji žive izvan granica Republike Hrvatske i njihovih potomaka, prema Središnjem državnom uredu za Hrvate izvan Republike Hrvatske ima oko 3,2 milijuna.

Secure
Maximu

Connect y
securely fi

Kolačići i politika privatnosti

Kako je teklo iseljavanje Hrvata?

Značaj hrvatskog iseljenišva nije samo u njegovoj brojnosti, nego ga nalazimo u njegovoj povijesnoj, kulturnoj i gospodarskoj važnosti. Velika iseljavanja Hrvata započela su još za vrijeme **osmanskih osvajanja** tijekom 15. stoljeća što je pridonijelo nastanku zajednica hrvatskih nacionalnih manjina u Italiji, Austriji, Mađarskoj i Slovačkoj koje su opstale do današnjih dana. Konkretno, zajednice iseljene u to doba, poput moliških Hrvata u Italiji te gradišćanskih Hrvata čine najstarije hrvatsko iseljenišvo.

Povijesne okolnosti proteklih stoljeća, poput **gospodarskih kriza, Prvog i Drugog Svjetskog Rata, progona nacionalno osviještenih Hrvata za vrijeme komunističke Jugoslavije te iseljavanja prouzrokovanih nižim životnim standardom u posljednjih 15 godina** dovele su do nastanka zajednica hrvatskih nacionalnih manjina u čak 12 europskih država te širenjem hrvatske dijaspora u Australiji, Sjevernoj Americi i Južnoj Americi.

Foto: Središnji državni ured za Hrvate izvan Republike Hrvatske

Gdje sve ima hrvatskih iseljenika?

Danas Hrvati **status nacionalne manjine** imaju u **Austriji, Bugarskoj, Crnoj Gori, Češkoj, Italiji, Kosovu, Mađarskoj, Makedoniji, Rumunjskoj, Slovačkoj, Sloveniji i Srbiji**. Uz navedene zemlje hrvatska dijaspora u Europi prisutna je u **Njemačkoj, Irskoj, Belgiji, Luxembourggu, Danskoj, Francuskoj, Nizozemskoj, Poljskoj, Portugalu, Rumunjskoj, Rusiji, Sloveniji, Norveškoj, Švedskoj, Švicarskoj i Velikoj Britaniji**.

U velikom broju Hrvati su se također tijekom povijesti iselili u Sjedinjene Američke Države i Kanadu, u Australiju te u Južnu Ameriku gdje su nastanili brojne zemlje. Hrvati u Južnoj Americi prisutni su u Argentini, Boliviji, Brazilu, Čileu, Ekvadoru, Kolumbiji, Meksiku, Paragvaju, Peruu, Urugvaju i Venezueli.

Točnih podataka nema, ali prema informacijama Središnjeg državnog ureda za Hrvate izvan Republike Hrvatske, **hrvatska dijaspora je najbrojnija u Sjedinjenim Američkim Državama gdje ih živi oko 1.200.000, u Njemačkoj gdje ih je oko 500.000, Argentini, Australiji i Kanadi gdje u svakoj od navedenih zemalja živi oko 250.000 ljudi hrvatskog podrijetla te u Čileu gdje ih je oko 200.000.**

Foto: Središnji državni ured za Hrvate izvan Republike Hrvatske

Glasovanje kao jedan od problema hrvatskog iseljeničtva

Hrvatski državljani izvan domovine suočavaju se s jednim važnim problemom – imaju pravo glasa, ali mogu glasovati samo ako su se unaprijed prijavili za glasovanje i to u malobrojnim diplomatsko-konzularnim predstavništvima, stoga su neki putovali i stotinama kilometara kako bi konzumirali svoje Ustavom zajamčeno biračko pravo.

Zakonom je teritorij Republike Hrvatske podijeljen na deset izbornih jedinica, dok je jedanaesta izborna jedinica zasebna izborna jedinica u kojoj zastupnike u Sabor biraju hrvatski državljani koji nemaju prebivalište u Republici Hrvatskoj.

Udruga *U ime Obitelji* i ranije je jasno ustvrdila da se po pitanju prava na glasovanje Hrvati izvan Hrvatske tretiraju kao **građani drugog reda**.

“Pravo glasa je temeljna sloboda u svakom demokratskom sustavu. (...) I na svom nacionalnom teritoriju i u inozemstvu, nacionalna zajednica zadržava **temeljna demokratska prava u odnosu na svoju zemlju, kao što je pravo glasa**”, piše u **Rezoluciji 1591 (2007) Parlamentarne skupštine Vijeća Europe**.

Udruga *UiO* više puta je – a posebno uoči parlamentarnih izbora 2016. godine – isticala da Hrvatima izvan Hrvatske upravo ovo pravo u stvarnosti nije zajamčeno. Npr. Hrvati koji žive u domovini Bosni i Hercegovini te u inozemstvu SAD-u, Kanadi, Njemačkoj itd. moraju prijeći i po 8 sati da bi mogli glasovati.

Podsjetimo, U ime obitelji je u inicijativi „**Birajmo zastupnike imenom i prezimenom**“ SDP-ovoj Vladi predlagala da se omogući Hrvatima koji žive izvan Hrvatske glasovanje dopisnim putem i/ili internetom.

Također, prijedlog inicijative Narod odlučuje bila je i **demokratizacija i modernizacija izbornog sustava uvođenjem dopisnog i elektroničkog glasovanja**, što premijer **Plenković smatra “promašenim i neodgovornim”**, dok je bivši ministar Kuščević tvrdio kako elektroničko glasovanje u Hrvatskoj nije moguće, što su teleoperateri i HAKOM-a demantirali.

Dva važna razloga za uvođenje dopisnog i elektroničkog glasovanja jesu **olakšanje ostvarivanja biračkog prava**, ali i **omogućavanje više od 400.000 hrvatskih birača s prebivalištem izvan domovine** koji ne samo da ne mogu glasovati dopisnim ili elektroničkim putem, već se prije glasovanja moraju „registrirati“ za glasovanje i onda putovati stotinama i tisućama kilometara kako bi na malobrojnim lokacijama mogli ostvariti svoje građansko pravo. Također, to bi omogućilo svim hrvatskim državljanima, na primjer onima kojima je to otežano iz zdravstvenih razloga ili jer su se zatekli izvan Republike Hrvatske, **da glasuju dopisno, tj. poštom ili elektronički – internetom**. Ovakvi načini glasovanja **omogućuju svima da lakše ostvare svoje biračko pravo** zajamčeno u članku 45. Ustava prema kojem »hrvatski državljani imaju opće i jednako biračko pravo«.

Ideju dopisnog i elektroničkog glasovanja, koja je bila **jedan od prijedloga GI Narod odlučuje**, podržali su Most i Domovinski pokret Miroslava Škore.

“Ciljano je to tako napravljeno zbog što manjeg izlaska iseljenika na izbore”, zaključio je jednom prilikom hrvatski demograf dr. sc. Stjepan Šterc.

Foto: Središnji državni ured za Hrvate izvan Republike Hrvatske

Velika važnost doznaka hrvatskog iseljenišva

“Godišnji iznos **doznaka**, koje šalju hrvatski iseljenici, **veći je nego iznos ukupnih stranih ulaganja u Hrvatsku**”, rekao je 2019. godine dr. sc. Šterc.

Prema posljednjim podacima za **2018. godinu**, osobne su doznake hrvatskih iseljenika u 2018. godini iznosile **2,4 milijarde eura (17,8 milijardi kuna)**, što je oko **4,7% nacionalnog BDP-a**.

To je povećanje, od **2016. godine** kad su, prema podacima Svjetske banke, u domovinu poslali **2,253 milijarde dolara** što je činilo **4,3% bruto domaćeg proizvoda (BDP-a)**. Prema istim podacima Svjetske banke, Hrvatska se tako ubraja među zemlje, u kojima **transferi vlastitih građana iz inozemstva kontinuirano rastu**. To pokazuju i podaci iz 2018. godine.

Također, prema **istraživanju Svjetske banke u razdoblju od 1993. godine do 2016. godine**, hrvatski iseljenici su u zemlju podrijetla poslali **29,5 milijardi američkih dolara**, ne računajući pojedinačne investicije putem njihovih tvrtki.

Ovi podaci su tim impresivniji, ako se u obzir uzme činjenica da u navedenom razdoblju nije postojao niti još uvijek postoji pravni okvir za dolazak investicija.

O tome je u Hrvatskom saboru 2018. godine govorio zastupnik Željko Glasnović, i sam hrvatski iseljenik, koji je istaknuo:

“Prije godinu dana predao sam dopis Vladi da se napravi pravni okvir za dolazak investicija. Još uvijek nisam dobio odgovor, ne znam što je napravljeno po tom pitanju”, kazao je tada Glasnović dodavši da zbog spore birokracije “ljudi čekaju tri godine za državljanstvo”.

Foto: Središnji državni ured za Hrvate izvan Republike Hrvatske

Očuvanje hrvatske kulture

Inače, hrvatska je dijaspora u brojnim zemljama svijeta **organizirana u kulturna, politička i sportska društva**, a među najstarijima se smatra iseljeničko društvo organizirano oko Hrvatske bratske zajednice koja je osnovana 1894. godine u Pittsburghu u SAD-u.

Crkva je među Hrvatima u brojnim zemljama odigrala posebno važnu ulogu u **očuvanju vjerskog, ali i nacionalnog identiteta, hrvatskog jezika i hrvatskog kulturnog nasljeđa**. U mnogim zajednicama hrvatskih iseljenika organizirano je **učenje hrvatskog jezika**, većinom od strane Ministarstva znanosti i obrazovanja RH.

U nekim zemljama, poput Australije i Argentine, **postoje radio postaje na kojima se emitiraju emisije na hrvatskom jeziku**. Također postoje i **emisije na televizijama s priložima i na hrvatskom jeziku** (npr. u Austriji), dok je u nekim zemljama moguće pratiti **satelitske programe HRT-a, te međunarodne programe Hrvatskog radija (24 sata)**. Značajan je i **tisak na hrvatskom jeziku**, pa tako u gotovo svim zemljama u kojima ima Hrvata u iseljeničtvu postoji bar jedan list na hrvatskom jeziku („Studia Croatica“, Hrvatski vjesnik, Domovina, „Bečki glasnik“, Naša nada...).

Nerijetko je u iseljeničtvu moguće vidjeti mlade koji, ako i ne pričaju najbolje hrvatski jezik, onda **plešu hrvatske plesove, sviraju tamburice i s ponosom nose hrvatske narodne nošnje**, pokazujući koliko je važno **očuvanje hrvatskog kulturnog identiteta**.

Secure
Maximu

Connect y
securely fi